

СЕКЦІЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

УДК 378.14:004.4

*В.В. Стрілець, к.пед.н., доцент
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка*

ПРЕДМЕТНІ ЗНАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ НАФТОГАЗОВОЇ ГАЛУЗІ

Стрімкий розвиток міжнародних зв'язків у нафтогазовій галузі потребує висококваліфікованих перекладачів, здатних швидко й точно забезпечити адекватний письмовий і усний переклад, оптимально відтворивши зміст тексту оригіналу.

Сучасні перекладачі нафтогазової галузі повинні бути не просто посередниками під час виконання другорядної ролі в процесі міжкультурної комунікації, а кваліфікованим мовним консультантами широкого профілю, котрі б не тільки відмінно володіли іноземною й рідною мовами, але й знали всі сфери життя (економіку, політику, культуру тощо), а також були глибоко обізнаними у цій галузі. Адже спотворення змісту в технічних текстах може мати серйозні наслідки – політичні конфлікти, матеріальні втрати, людські жертви і техногенні катастрофи [2, с. 39]

Багато дослідників підкреслюють важливість такого складника екстралінгвістичної компетентності вузькопрофільного перекладача, як предметна компетентність (subject matter competence) [1; 3]. Зокрема, Д. Джайл наголошує на необхідності отримання знань у сфері майбутньої професійної діяльності (subject matter knowledge) [3, с. 5].

Проявом системи екстралінгвістичних і, зокрема, предметних знань виступає професійна перекладацька ерудиція, яка, в свою чергу, є компонентом загальної культури особистості перекладача і характеризується такими якостями:

– професійна значущість (необхідність володіти достатніми знаннями з різноманітних галузей);

– зовнішня активація (обумовленість прояву намірами відправника повідомлення за відсутності з його боку експлікації об'єкта ерудиції);

– внутрішня реактивація (обумовленість прояву потребами отримувача повідомлення для експлікації або культурної адаптації об'єкта ерудиції);

– усвідомлення поповнення («інтелектуальна допитливість» як професійний обов'язок перекладача);

– більш розвинена широта, ніж глибина (необхідність володіти пороговим рівнем знань);

– взаємодія з психологічними механізмами перекладацької діяльності (обумовленість процесами і механізмами мислення, довготривалої пам'яті, уваги, ймовірного прогнозування);

– співвіднесеність з основними етапами здійснення перекладацької діяльності (відображення на всіх етапах перекладу, у тому числі, під час підготовки до ситуації перекладу й оцінки результату) [1].

Майбутні перекладачі нафтогазової галузі повинні володіти знаннями про базові поняття галузі, матеріали, технології, експлуатацію й ремонт обладнання, організацію виробничого процесу, провідні вітчизняні й

закордонні компанії; суть процесів, які відбуваються під час пошуку й розробки нафтових і газових родовищ, буріння свердловин, видобування, транспортування, зберігання й переробки нафти й газу; охорону навколишнього середовища; вітчизняні й закордонні стандарти укладання документації нафтогазової галузі тощо.

Майбутні технічні перекладачі отримують предметні знання під час вивчення таких дисциплін, як «Практика усного і письмового перекладу», «Проблеми перекладу науково-технічної літератури», а також під час проходження виробничої практики на підприємствах нафтогазового комплексу.

Література

1. Аликина Е.В. *Формирование экстралингвистической компетенции будущих устных переводчиков [Электронный ресурс]* / Е.В. Аликина, Ю.О. Швецова // *Современные проблемы науки и образования*. – № 2. – 2012. – Режим доступа : www.science-education.ru/102-6037.

2. Комиссаров В.Н. *Современное переводоведение. Учебное пособие* / В.Н. Комиссаров. – М. : Издательство «ЭТС», 2001. – 424 с.

3. Gile D. *Basic concepts and models for interpreter and translator training* / D. Gile. – Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2009. – 283 p.